

MLL:n mediakasvatustyö 2021

”

*Tukea ja tietoa kodin, varhaiskasvatuksen ja
koulun ja nuorisotyön mediakasvatukseen”*

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN

**”Lapsuus ja nuoruus
tapahtuu myös mediassa”**

Lapsilla ja nuorilla on oikeus hyvään elämään ja kasvuun kulttuurissa, jossa medially on merkittävä rooli.

Keskeistä MLL:n mediakasvatustyössä on myönteisen, hyvinvoivan ja turvallisen kehityksen ja toiminnan edistäminen digitaalisissa ympäristöissä ja medioituneessa arjessa.

MLL:n mediakasvatustyö 2019-2021

mm.

- Tavoitimme 19 748 vanhempaa ja ammattilaista MLL:n mediakasvatuskoulutuksissa ja -tapahtumissa
- Kohtasimme 16 186 lasta ja nuorta mediakasvatusaiheisilla oppitunneilla
- Koulutimme 600 tukioppilasta ja tukioppilasohjaajaa mediakasvatusaiheisten oppituntien pitämiseen kouluissa
- Tuotimme 130 erilaista lapsille, nuorille, vanhemmille ja ammattilaisille suunnattua sisältöä, aineistoa ja materiaalia
- Mediakasvatusaiheisten nettisivusisältöjen äärellä vieraili yli 250 000 käyttäjää
- Nuoret toteuttivat yhteensä 240 mediatuotosta Nuortennettiin digihyvinvoinnin eri teemoista
- Mediaan liittyviä sisältöjä katsottiin Nuortennetissä yli 180 000 kertaa
- Tavoitimme Ruutujen lumo- uutiskirjeen kautta yli 2200 aikuista
- Olimme mukana lukuisissa mediakasvatusaiheisissa hankkeissa, työryhmissä ja kampanjoissa, teemoina mm. seksuaalinen häirintä digitaalisissa ympäristöissä, medialukutaidot, digiturvataidot ja nettikiusaaminen

Mitä teemme

Työn kohderyhmät lapset, nuoret, vanhemmat, ammattilaiset
Keskeistä MLL:n mediakasvatuksen ydinteemat ja vaihtuvat teemat

Taustalla

Työn keskiössä moninaiset **median merkitykset lapsen ja nuoren kehityksessä, perheiden arjessa** ja näiden elämässä mukana kulkevien **ammattilaisten työssä**.

Työn keskiössä **moninäkökulmaisuus ja ilmiökeskeisyys**: tartumme keskeisiin ja merkityksellisiin kysymyksiin eri näkökulmia yhdistellen.

Pedagoginen kehys: Taitoja tukeva, arvoperustainen mediakasvatus & lasten ja nuorten osallisuus mediakulttuurissa

MLL:n mediakasvatustyön kantavat ydinteemat

1. Myönteinen **vuorovaikutus ja sosioemotionaaliset taidot** digitaalisessa ja mediavälitteisessä kulttuurissa. Empatia- ja tunnetaidot. Eettinen toiminta.
2. Lapsen ja nuoren kokemusten kuuleminen ja arvostaminen. **Osallisuus ja toimijuus digiajassa.** Vastaanottajasta aktiiviseksi toimijaksi. Medialukutaito tulevaisuustaitona.
3. Kokonaisvaltainen mielen ja kehon **hyvinvointi** ja **arjen tasapaino** digitaalisessa ajassa.
4. **Ennakoivat mediataidot ja turvallinen median käyttö.** Proaktiivisuus ja oman toiminnan merkitys.
5. **Kasvu ja kehitys medioiden parissa ja ymmärrys** niiden moninaisista merkityksistä lasten, nuorten ja perheiden elämässä. Arvoihin ja lapsen oikeuksiin perustuva ja niitä ilmentävä mediakasvatus.

Vaihtuvia ja ajankohtaisia teemoja 2021-2023

Sisällöllisiä teemoja 2021-2023

- Ensiaskelaita digitaalisessa mediassa (esim. pienet koululaiset)
- Mielen hyvinvointi digitaalisessa mediakulttuurissa
- Nettikiusaaminen
- Grooming ja seksuaalinen häirintä digitaalisissa ympäristöissä
- Turvallinen mediankäyttö ja digiturvataidot

Miten teemme

1. Sisällöt, aineistot, oppimateriaalit

- kotipesiä MLL.fi -verkkosivut & Nuortennetti
- monimediaista sisällöntuotantoa, eri julkaisuformaatteja

2. Koulutustoiminta

- MLL:n kouluttajaverkosto: oppitunnit, vanhempainillat
- Muut koulutukset, luennot, esiintymiset, puheenvuorot

3. Viestintä ja sosiaalinen media, kampanjat, teemaviikot

- Vanhemmat: Facebook, Instagram, Twitter
- Ammattilaiset: Twitter, LinkedIn, FB, Freed
- Nuoret: Instagram
- Ruutujen lumo- uutiskirje
- Tiedotteet ja muut viestinnän keinot

4. Digitaalinen nuorisotyö

- Nuortennetin toimittajat
- Nuortennetin tietosisällöt, keskustelupalstat, nuorten oma toiminta, kuten mediatuotokset

5. Vaikuttamistyö, lausunnot, kannanotot

6. Yhteistyö ja sidosryhmätyöskentely

- Talon sisäinen yhteistyö
- FISIC, Insafe
- Kansalliset ja kansainväliset verkostot

Kenelle teemme

Lapset ja nuoret

- Vauvat ja taaperot
- Varhaiskasvatus- ja esikouluikäiset
- Alakoululaiset
- Yläkoululaiset
- Nuoret

Vanhemmat

- kaikenikäisten lasten ja nuorten perheet
- Odottavat vanhemmat

Ammattilaiset kasvatusyhteisöissä

- Neuvolat
- Varhaiskasvatus- ja esiopetus
- Koulut ja oppilaitokset, tukioppilastoiminta, oppilashuolto
- Nuorisotyö

Muut ammattilaiset, verkostot ja sidosryhmät

Mediakasvatusta Nuortennetissä

MLL:n Nuortennetissä mediakasvatuksella tavoitellaan nuorten kehittymistä aktiiviseen toimijuuteen, omaa tuotantoa ja osallisuutta sekä tuen saamista ja vertaisoppimista.

MLL:n Nuortennetin mediakasvatuksellisia funktioita ovat mm.

- Nuorten vertaistuen kanava
- Digitaalinen nuorisotyö
- Tieto- ja neuvontatyö (NuTi-tilastot)
- Youth Participation -kanava (Safer Internet Centre)
- Avun hakemisen väylä (ohjaus MLL:n auttaviin puhelimiin, yksilöchattiin ja kirjepalveluun)

Mediakasvatusta elämän eri taitekohdissa

Odottavat perheet & Vauva- ja taaperoperheet

Mediakasvatusta alusta asti: Kannustamme jo lasta odottavia vanhempia pohtimaan mediankäytön kysymyksiä

Vauva- ja taaperoperheiden tuki on tietoa ja sisältöjä esimerkiksi näistä teemoista:

- Varhaisen vuorovaikutuksen merkitys digiajassa
- Koti turvallisena mediaympäristönä
- Lapsen (media)kokemusten tavoittaminen (mentalisaatio)
- Vanhempien ja perheenjäsenten digihyvinvointi ja tietoiset mediavalinnat, ymmärrys oman esimerkin voimasta
- Lapsen oikeudet suhteessa digitaaliseen maailmaan alkavat heti syntymästä

Varhaiskasvatus- ja esiopetusikäiset

- Kasvokkaisessa arjessa harjoiteltavat taidot tukevat kehittyviä, tulevaisuudessa tarvittavia mediataitoja
- Turvallisen mediankäytön perusta
- Aikuinen yhdessä lapsen kanssa median äärellä
- Aikuisten kannustaminen jutteluun ja lapsen mediakokemuksista kiinnostumiseen, lapselle mieluisan, mielekkään ja turvallisen mediankäyttö yhdessä
- Median vaikutusten ja merkitysten näkeminen omassa lapsessa ja tämän elämässä ja sosiaalisissa suhteissa
- Tasapainon ja monipuolisen arjen tukeminen, muut tärkeät taidot
- Ymmärrys vanhemman esimerkin ja perheen yhteisten mediakasvatuspohdintoista ja sopimuksista
- Kehityksen tuki digitaalisessa maailmassa
- Pohdintaa omista laitteista ja itsenäisemmästä median käytöstä etukenossa

Alakouluikäiset

- Ensiaskeleista kohti itsenäisempää käyttöä
- Kaveritaidot, luottamus
- Kiusaamisen digitaaliset ilmiöt ja kytkennät koulu- ja harrasteympäristöihin
- Turvataidot, omat (ja kaverin) rajat
- Myönteinen median käyttö
- Sisältöjen tarkastelua kriittisemmin, omat mediasuosikit ja niiden merkitys
- Kannustusta aktiiviseen omaan toimijuuteen
- Tasapaino ja hyvinvointi
- Median vaikutukset ajatteluun, maailmankuvan, minäkuvaan jne.
- Muistutuksia, mistä saa apua ja tukea mediankäyttöön liittyen

Yläkouluikäiset & nuoret

- Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan digitaaliset ilmiöt
- Luotettavan, nuorta kiinnostavan tiedon äärelle löytäminen
- Myönteinen vuorovaikutus, myönteiset yhteisöt
- Omien rajojen tunteminen, itsensä arvostaminen
- Eettinen toiminta digiympäristöissä
- Paineet ja vertailu sosiaalisessa mediassa ja verkossa
- Oma ilmaisu, digitaaliset harrastukset ja digitaalinen vertaiskulttuuri
- Identiteettityö ja digitaalinen mediakulttuuri
- Tasapainoisen arjen merkitys,, hyvinvointia tukevat digitottumukset
- Muistutus, mistä saa apua

Kohderyhminä: nuoret, vanhemmat, koulun opettajat ja ammattilaiset ja oppilashuolto, tukioppilasohjaajat, nuorisotyö

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

**MLL:n mediakasvatustyön
sisältöjä, aineistoja ja
materiaaleja**

Esimerkkejä nettisivusisällöistä

Tutustu
mll.fi/mediakasvatus-sivustoon
tästä

Tutustu
[Vauvana ja taaperona digiajassa-sivustoon](http://mll.fi/vauvana-ja-taaperona-digiajassa-sivustoon)
tästä

Tutustu
[Turvallisesti digitaalisissa ympäristöissä-sivustoon](http://mll.fi/turvallisesti-digitaalisissa-ymparistoissa-sivustoon)
tästä

Tutustu
[Nuortenniemi](http://mll.fi/nuortenniemi-sivustoon)
Netti ja media-sivustoon
tästä

Esimerkkejä oppaista ja esitteistä

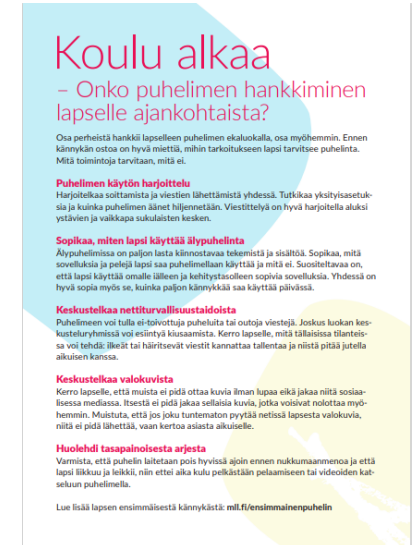
Tutustu Lapsi ja media- lehtiseen tästä

Tutustu Nuori ja media- lehtiseen tästä

Tutustu Mediakasvatus Tukioppilastoiminnan koulutusmateriaali-oppaaseen tästä

Tutustu Ensimmäinen puhelin- esitteeseen tästä

Pienenä digiajassa- podcast sarja

Miten digitaalinen media vaikuttaa vauvan ja taaperon elämään? Mitä varhaiselle vuorovaikutukselle tapahtuu älylaiteajassa? Miten vanhempi voi huomioida pientä lasta omassa median ja somen käytössä? Miten vanhempi voi huolehtia omasta ja perheen digihyvinvoinnista?

Pienenä digiajassa on Mannerheimin Lastensuojeluliiton neliosainen podcast-sarja tuleville ja pienten, 0-3-vuotiaiden lasten vanhemmille.

[Tutustu Pienenä digiajassa podcastiin tästä](#)

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

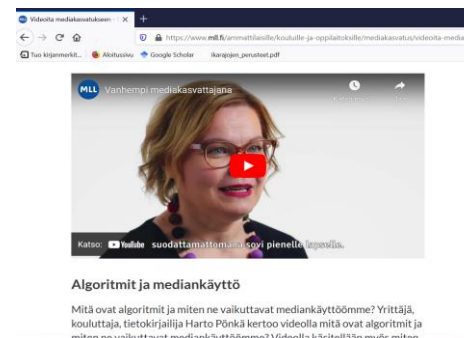
Esimerkkejä mediakasvatusvideoista

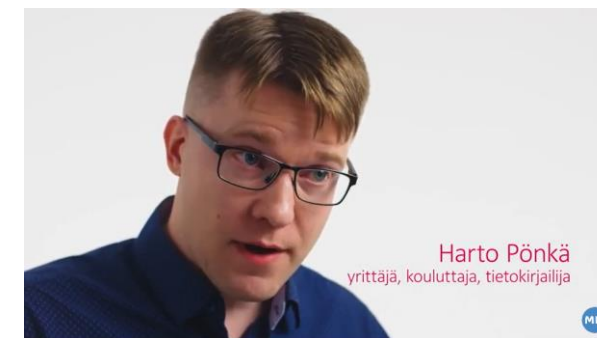
[Tutustu Pelaaja kotona- videoon tästä](#)

[Tutustu Kiusaaminen netissä- videoon tästä](#)

[Tutustu Vanhempi mediakasvattajana- videoon tästä](#)

[Tutustu Algoritmit ja mediankäyttö- videoon tästä](#)

Mediankäyttöön liittyvät kyselyt

Tutustu Nuoret ja nettikiusaaminen-kyselyyn tästä

MLL:n kyselyn tulokset avaavat 12-17-vuotiaiden nuorten ajatuksia nettikiusaamiseen puuttumisesta ja kuvaavat heidän kokemaansa kiusaamista, häirintää ja loukkaavaa kohtelua netissä, sosiaalisessa mediassa ja digitaalisissa peleissä.

Tutustu Nuorten mediakyselyyn tästä

MLL:n Nuorten mediakyselyssä kartoitettiin nuorten ajatuksia ja näkemyksiä nuorten mediankäytöstä, kaverisuhteita ja sosiaalisia paineita sosiaalisissa medioissa sekä nuorten ajatuksia loukkaavasta kohtelusta digitaalisissa ympäristöissä.

Tehtäviä ja oppituntimalleja

Yli 100 tehtävää ja oppituntimallia varhaiskasvatukseen, koulun, kerhojen ja oppilaitosten mediakasvatukseen tueksi mm. digihyvinvoinnin, netissä tapahtuvan häirinnän ja kiusaamisen, digitaalisen pelaamisen ja kohtuullisen mediankäytön teemoista.

[Tutustu mediakasvatuksen tehtäväkortteihin tästä](#)

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

nettikiusaamiselle ja ilkeilylle -oppituntimalli

ISVATUS | KIUUSAAMINEN | MEDIAKASVATUS | 5 - 9 LUOKAT |
| NUORISOTYÖ | 15-45 MIN.

n tavoitteena on tukea toisia kunnioittavaa mediankäyttöä sekä
ivällitteisissä kohtaamisissa tarvittavia media-, tunne-, ja
taitoja.

>

npaa pelikulttuuria- oppituntimalli

ISVATUS | MEDIAKASVATUS | VUOROVAIKUTUS | 5 - 9
9 LUOKAT | NUORISOTYÖ | 15-45 MIN.

n tavoitteena on auttaa tunnistamaan miten omaa ja muiden
myönteistä vuorovaikutusta voi rakentaa digitaalisissa peleissä ja
lellä.

>

inen kommentti vai ei?

ISVATUS | KAVERITAIIDOT | MEDIAKASVATUS |
TUS | 5 - 9 LUOKAT | 7 - 9 LUOKAT | 15-45 MIN.

aiset keskusteluryhmissä annetut kommentit ovat asiallisia.
omata tulkinnan vaikeus, kun kommentoijan ilmeitä ja eleitä ei

>

453. Hyvinvointia digiarjessa -oppituntimalli

400. MEDIAKASVATUS | HYVINVOINTI | MEDIAKASVATUS | 5 - 9
KUMMITUNTI | NUORISOTYÖ | 15-45 MIN.

Oppituntimallin tavoitteena on tukea hyvinvointia edistävää median
kiinnittää huomiota arjen hyvinvoinnin peruspilareihin, riittävään nu
ja liikuntaan

Katso tehtävä >

455. Vihapuheen roolit

400. MEDIAKASVATUS | KIUUSAAMINEN | MEDIAKASVATUS | VIH-
- 9 LUOKAT | 15-45 MIN.

Tavoitteena tunnistaa vihapuheessa esiintyviä rooleja, esimerkiksi ki
ja kommentoija.

Katso tehtävä >

457. Outoja yhteydenottoja

400. MEDIAKASVATUS | MEDIAKASVATUS | TURVATAIDOT |
VUOROVAIKUTUS | 1 - 6 LUOKAT | KERHOT | 15-45 MIN.

Harjoitellaan tunnistamaan outoja yhteydenottoja netissä, somessa j
Tehtävä soveltuu 1-2 vuosiluokille.

Katso tehtävä >

DIGIFIT-kirppu

UUTUUS! DIGIFIT-kirppu on paperista taitettava perinteinen peli, joka sisältää mediankäyttöön liittyviä kysymyksiä, tehtäviä ja vinkkauksia. DIGIFIT-kirppua pelaamalla pohditaan ja keskustellaan minkälaiset asiat mediankäytössä voivat lisätä tai vähentää mielen hyvinvointia. DIGIFIT-kirppu sopii ala- ja yläkouluikäisille, kouluun ja harrastustoimintaan.

Tutustu DIGIFIT- kirppuun tästä

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Viekö netinkäyttö tai pelaaminen liikaa aikaa koulutöiltä? Onko vaikeaa keskittyä? Häiriintyvätkö yöunet?

Pelaa **DIGIFIT-kirppua** ja pohdi minkälaiset asiat mediankäytössä voivat lisätä tai vähentää mielen hyvinvointia.

Lue lisää:

- mll.fi/mediakasvatus
- nuortennetti.fi/digihyvinvointi

Tilaa MLL:n mediakasvatuksen Ruutujen lumo -uutiskirje:
→ mll.fi/ruutujenlumo

	<p>Minkälaisista viesteistä voit tulla kura? Entä mieltä on puhelinta päivässä?</p>	<p>Montako kertaa katsot puhelinta päivässä?</p>	
<p>Tylsyyden sietäminen</p>	<p>Miksi joskus voi tuntua vaikealta olla pois puhelimesta?</p>	<p>Mitä kaikkea puhelimen käytöstä voit keskeyttää kaverin kivalla? Yllä!</p>	<p>Lempimedia</p>
	<p>Anna oma vinkkisi.</p>	<p>Vinkkaa jokien kivaan mediaan liittyvä asia.</p>	<p>Mikä mediaan liittyvät asiat voivat ilahduttaa ja tuoda hyvää fiilistä?</p>
<p>Keskittymisen</p>	<p>Puhelin voi joskus häiritä keskittymistä tai läsnäoloa.</p>	<p>Keskittymisharjoitus: Hengitä syvästi viisi kertaa.</p>	<p>Unia</p>
		<p>Tunnustele, millainen olo pelaamisesta jää.</p>	<p>Anna oma vinkkisi.</p>
		<p>Kokelle laittaa puhelin toiseen huoneeseen yöksi.</p>	<p>Kuinka paljon yössä tarvitset unta?</p>
	<p>Mistä voi tietää käyttävätkö pelaamiseen sopivasti aikaa?</p>	<p>Poista puhelimestasi yksi turha asia. Mikä se olisi?</p>	

Ruutujen lumo- uutiskirje

Joka toinen kuukausi ilmestyvä MLL:n mediakasvatuksen Ruutujen lumo- uutiskirje kokoaa ajankohtaisia mediakasvatuksen teemoja ja näkökulmia kodin, varhaiskasvatuksen, koulun ja nuorisotyön mediakasvatuksen tueksi.

[Tutustu Ruutujen lumo- uutiskirjeeseen tästä](#)

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

MLL100 MLL

LAPSET ENSIN

Ruutujen lumo -uutiskirje

2 / 2021

MLL:n mediakasvatustyön taustalla

**MLL:n keskusjärjestössä
Vapaaehtoistoiminnan ryhmässä
Kouluyhteistyön ja digitaalisen
nuorisotyön tiimissä**

- Keskusjärjestö
- 10 piiriä
- 548 paikallisyhdistystä
- 85 853 jäsentä

- **Lapsen oikeuksien sopimus**
- **Ihmisoikeudet**
- **MLL:n arvot**
 - Lapsen ja lapsuuden arvostus
 - Yhteisvastuu
 - Inhimillisyys
 - Yhdenvertaisuus
- **MLL:n periaatteet**
 - Avoimuus
 - Ilo
 - Kumppanuus
 - Osallisuus
 - Arjen arvostus
- **MLL:n tehtävä ja tahtotila (2024)**

Lisätietoa ja yhteydenötöt:

Paula Aalto
Mediakasvatuksen
suunnittelija

paula.aalto@mll.fi

p. +358 (0)50 309 6229

MÄNNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

LAPSET ENSIN